HCU
Health Care Unit
กลุ่มงานบริการสุขภาพและอนามัย

รายงานผล

โครงการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกเชิงรุก ด้วยวิธี HPV DNA TEST (SELF-SAMPLING) เพื่อสุขภาวะที่ดีของนักศึกษาและบุคลากร มจธ.

ENHANCING THE WELL-BEING OF KMUTT STUDENTS AND STAFF THROUGH ACTIVE HPV DNA SELF-SAMPLING FOR CERVICAL CANCER SCREENING 2026

กลุ่มงานบริการสุขภาพและอนามัย สำนักงานอธิการบดี
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี

KMUTT HEALTH CARE

สารบัญ

	หน้า
สารบัญ	1
เกี่ยวกับโครงการ	2
- ชื่อโครงการ	2
- หลักการและเหตุผล	2
- วัตถุประสงค์	4
- กลุ่มเป้าหมาย	4
- ตัวชี้วัด	4
- ระยะเวลาดำเนินการ	5
- วิธีดำเนินการ	5
- งบประมาณ	6
- ผลที่คาดว่าจะได้รับ	6
- ผู้รับผิดชอบโครงการ	6
ผลการดำเนินงานโครงการ	7
ผลสัมฤทธิ์ของโครงการ	13
ปัญหาอุปสรรค แนวทางการแก้ไข และข้อเสนอแนะ	14
ภาคผนวก	15
ภาคผนวก ก บันทึกข้อความขออนุมัติโครงการ	16
ภาคผนวก ข หนังสือราชการ เรื่องขออนุเคราะห์จัดบริการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูก	17
ภาคผนวก ค สื่อประชาสัมพันธ์โครงการ	18
ภาคผนวก ง ป้ายประชาสัมพันธ์กิจกรรมโครงการ	19
ภาคผนวก จ แบบประเมินความพึงพอใจโครงการ	20

KMUTT HEALTH CARE UNIT

เกี่ยวกับโครงการ

ชื่อโครงการ

โครงการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกเชิงรุกด้วยวิธี HPV DNA Test (Self-sampling) เพื่อสุขภาวะที่ดีของนักศึกษาและบุคลากร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี

หลักการและเหตุผล

มะเร็งปากมดลูก (Cervical Cancer) เป็นปัญหาสาธารณสุขที่สำคัญของประเทศไทย จากสถิติโดยสถาบันมะเร็งแห่งชาติ (2023) พบว่าเป็นมะเร็งที่พบมากเป็นอันดับ 2 ในผู้หญิงไทยช่วงอายุ 15-44 ปี โดยมีอุบัติการณ์การเกิดโรครายใหม่ประมาณ 9,000 รายต่อปี และมีอัตราการเสียชีวิตสูงถึง 4,700 รายต่อปี หรือเฉลี่ยวันละ 12-13 ราย ซึ่งสาเหตุหลักกว่า 99% เกิดจากการติดเชื้อไวรัส Human Papillomavirus (HPV) ชนิดความเสี่ยงสูง (High-risk HPV) โดยเฉพาะสายพันธุ์ 16 และ 18 แม้ว่ามะเร็งปากมดลูกจะเป็นมะเร็งที่สามารถป้องกันและรักษาให้หายขาดได้หากตรวจพบในระยะก่อนมะเร็ง (Pre-cancerous lesions) แต่ในกลุ่มประชากรวัยเรียนและวัยทำงาน เช่น นักศึกษาและบุคลากรในมหาวิทยาลัย กลับพบอัตราการเข้ารับการคัดกรองที่ต่ำกว่าเป้าหมาย โดยมีปัจจัยหลักจากความเขินอายหรือความรู้สึกไม่สะดวกใจในการตรวจภายในโดยแพทย์, ข้อจำกัดด้านเวลาเนื่องจากภาระหน้าที่ในการเรียนและการทำงานที่ทับซ้อนกับเวลาทำการของสถานพยาบาล และมีทัศนคติหรือความเชื่อที่ว่าตนเองไม่มีความเสี่ยงหากไม่มีอาการผิดปกติ เป็นต้น

ปัจจุบันองค์การอนามัยโลก (WHO) และกระทรวงสาธารณสุข (MOPH) ได้ปรับเปลี่ยนแนวทางการคัดกรองมะเร็งปากมดลูกจากการตรวจแบบ Pap Smear มาเป็นการตรวจหาเชื้อไวรัสโดยตรงด้วยวิธี HPV DNA Test ซึ่งมีความไว (Sensitivity) สูงกว่า 90% และสามารถทำนายความเสี่ยงการเกิดโรคล่วงหน้าได้ถึง 5-10 ปี สอดคล้องกับนโยบาย "มะเร็งครบวงจร" และการขยายสิทธิประโยชน์ในระบบหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) ที่สนับสนุนการตรวจคัดกรองแบบ Self-sampling หรือการเก็บตัวอย่างด้วยตนเอง ซึ่งผล

KMUTT HEALTH CARE UNIT

การศึกษาทางวิชาการยืนยันว่าการเก็บตัวอย่างด้วยตนเองให้ผลความแม่นยำใกล้เคียงกับการที่แพทย์เป็นผู้เก็บให้ และช่วยเพิ่มอัตราการเข้าถึงการคัดกรองในกลุ่มที่ไม่เคยตรวจ (Never-screened) ได้อย่างมีนัยสำคัญ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี (มจธ.) โดยกลุ่มงานบริการสุขภาพและอนามัย ตระหนักถึงความสำคัญของการสร้างเสริมสุขภาวะที่ดี (Well-being) ให้แก่ประชาคมตามแนวทางเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) โดยเฉพาะในมิติของการมีสุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดี (Goal 3) ด้วยเหตุนี้ จึงได้บูรณาการความร่วมมือกับ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักที่มีศักยภาพและความเชี่ยวชาญระดับสูงด้านห้องปฏิบัติการอ้างอิงและวิเคราะห์ผล เพื่อขับเคลื่อนโครงการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกเชิงรุก โดยนำนวัตกรรมการตรวจแบบ HPV DNA Test (Self-sampling) หรือการเก็บตัวอย่างด้วยตนเอง เข้ามาให้บริการภายในพื้นที่มหาวิทยาลัย ถือเป็นกลยุทธ์สำคัญในการทลายอุปสรรค (Barriers) ด้านความเขินอาย และลดข้อจำกัดด้านเวลาในการเดินทางไปสถานพยาบาล ช่วยให้นักศึกษาและบุคลากรหญิงสามารถเข้าถึงเทคโนโลยีการตรวจที่แม่นยำสูง สะดวก รวดเร็ว และรักษาความเป็นส่วนตัวได้อย่างสูงสุด ซึ่งเป็นปัจจัยพื้นฐานที่จะนำไปสู่การลดอัตราอุบัติการณ์การเจ็บป่วยและเสียชีวิตจากมะเร็งปากมดลูกในระยะยาวอย่างเป็นรูปธรรม ทั้งนี้จากการดำเนินงานของกลุ่มงานฯ ในปีงบประมาณ 2568 ที่ผ่านมา โครงการดังกล่าวประสบความสำเร็จในการสร้างการเข้าถึงบริการ โดยมีนักศึกษาและบุคลากรหญิงเข้ารับการตรวจแบบ Self-sampling ไปแล้วรวมทั้งสิ้น 256 ราย ซึ่งสะท้อนถึงการตอบรับและความตื่นตัวในการดูแลสุขภาพเชิงป้องกันของประชาคมได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ การดำเนินโครงการดังกล่าวยังเป็นไปตามมาตรฐานเดียวกับสถาบันการศึกษาชั้นนำของประเทศ ที่ได้ร่วมมือกับกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ในการดูแลสุขภาวะของนิสิต นักศึกษา และบุคลากร อาทิ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, สถาบันการพยาบาลศรีสวรินทิรา สภากาชาดไทย และมหาวิทยาลัยสวนดุสิต ความร่วมมือในครั้งนี้จึงไม่เพียงแต่เป็นการเฝ้าระวังสุขภาพในระดับบุคคล แต่ยังเป็นการยกระดับมาตรฐานการดูแลสุขภาพเชิงรุกในระดับสถาบันอุดมศึกษาให้เทียบเท่าระดับสากล

จากเหตุผลข้างต้น กลุ่มงานบริการสุขภาพและอนามัย สำนักงานอธิการบดี ได้เล็งเห็นความสำคัญของการป้องกันและควบคุมโรคมะเร็งปากมดลูกในเชิงรุก จึงได้ร่วมกับกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข จัดโครงการ “ตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกเชิงรุกด้วยวิธี HPV DNA Test (Self-sampling) เพื่อสุขภาวะที่ดีของนักศึกษาและบุคลากร” ขึ้น เพื่อขยายโอกาสการเข้าถึงบริการ ลดค่าใช้จ่ายด้านสาธารณสุข และสร้างระบบการดูแลสุขภาพที่ยั่งยืนภายในมหาวิทยาลัย การดำเนินงานในครั้งนี้ไม่เพียงแต่เป็นการต่อยอดความสำเร็จจากปีงบประมาณที่ผ่านมา แต่ยังเป็นการแสดงให้เห็นถึงเจตนารมณ์ของมหาวิทยาลัย

ในการดูแลสมาชิกในประชาคมให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี พร้อมที่จะเป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนสังคมและประเทศชาติสืบไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้บริการคัดกรองเชิงรุกโดยการใช้นวัตกรรมการเก็บตัวอย่างด้วยตนเอง (Self-sampling) ที่มีความสะดวก เป็นส่วนตัว และมีความแม่นยำสูงตามมาตรฐานสากล
2. เพื่อค้นหาผู้ที่มีความเสี่ยงหรือตรวจพบการติดเชื้อในระยะเริ่มแรก (Pre-cancerous stage) นำไปสู่การเข้ากระบวนการรักษาหรือติดตามผลอย่างทันท่วงที

กลุ่มเป้าหมาย

นักศึกษาและบุคลากรหญิงของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี มีสัญชาติไทยอายุระหว่าง 15-59 ปี และไม่เคยได้รับการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกด้วยวิธี HPV DNA Test มาก่อน จำนวน 200 คน

ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัด	รายละเอียด	ค่าเป้าหมาย
ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ	จำนวนผู้รับบริการ	จำนวนผู้รับบริการ ไม่ต่ำกว่า 180 คน (ร้อยละ 90.00) จากจำนวนค่าเป้าหมาย 200 คน
ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ	ผู้รับบริการ ได้รับการแจ้งผลตรวจและการส่งต่อ	ร้อยละ 100.00 ของผู้รับบริการ ได้รับการแจ้งผลและคำแนะนำ สำหรับผู้ที่ตรวจพบเชื้อ HPV ชนิดความเสี่ยงสูง (High Risk) ได้รับคำแนะนำ และการส่งต่อเข้าสู่กระบวนการตรวจวินิจฉัยหรือรักษาตามสิทธิประโยชน์ทางการแพทย์ต่อไป
	แบบประเมิน Online ความพึงพอใจต่อการจัดโครงการฯ	ผู้รับบริการ มีความพึงพอใจต่อการจัดโครงการฯ ในระดับมากขึ้นไปไม่น้อยกว่าร้อยละ 90.00

KMUTT HEALTH CARE UNIT

ระยะเวลาดำเนินการ

ระหว่างวันที่ 10-12 กุมภาพันธ์ 2569 รวมระยะเวลาทั้งสิ้น 3 วัน ณ Health Care Unit ชั้น 1 อาคารเรียนรวม 1 (N20) มหาวิทยาลัยเทคโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี (บางมด)

วิธีดำเนินการ

- 1. ขออนุมัติจัดทำโครงการ
- 2. ประสานงานทีมผู้เชี่ยวชาญจากกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เพื่อมาให้บริการและจัดเตรียมชุดตรวจ HPV DNA Test (Self-sampling)
- 3. จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์รูปแบบต่าง ๆ เช่น โปสเตอร์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น
- 4. รณรงค์โดยการประชาสัมพันธ์ทางอีเมล การติดป้ายประชาสัมพันธ์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์เกี่ยวกับโรคมะเร็งปากมดลูกและการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูก
- 5. เปิดรับสมัครผ่านระบบลงทะเบียนออนไลน์ Google Form
- 6. ดำเนินกิจกรรมการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกในช่วงเวลาที่กำหนด
- 7. สำรวจข้อมูลผู้เข้าร่วมกิจกรรมทั้งหมด และติดตามการแจ้งผลตรวจ
- 8. สรุปผลการจัดโครงการ

KMUTT HEALTH CARE UNIT

งบประมาณ

โครงการนี้ใช้งบบริการส่วนกลาง กลุ่มงานบริการสุขภาพและอนามัย สำนักงานอธิการบดี

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

นักศึกษาและบุคลากรของมหาวิทยาลัย สามารถเข้าถึงนวัตกรรมการตรวจคัดกรองที่มีความแม่นยำสูงและมีความเป็นส่วนตัว ส่งผลให้เกิดการค้นพบความเสี่ยงหรือความผิดปกติในระยะเริ่มแรก ลดอัตราอุบัติการณ์การเจ็บป่วยรุนแรงและการสูญเสียก่อนวัยอันควร นอกจากนี้โครงการยังมุ่งเน้นการปลูกฝังแนวคิด “สังคมแห่งการเรียนรู้และการป้องกันโรค” (Prevention Culture) เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพให้ประชาคม มจธ. มีความรอบรู้ด้านสุขภาพ (Health Literacy) และตระหนักถึงความสำคัญของการดูแลตนเองเชิงป้องกันมากยิ่งขึ้น

ผู้รับผิดชอบโครงการ

กลุ่มงานบริการสุขภาพและอนามัย สำนักงานอธิการบดี

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สาธารณสุข กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์

KMUTT HEALTH CARE UNIT

ผลการดำเนินงานโครงการ

การจัดโครงการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกเชิงรุกด้วยวิธี HPV DNA Test (Self-sampling) เพื่อสุขภาวะที่ดีของนักศึกษาและบุคลากร ได้รับอนุมัติให้ดำเนินโครงการ (ดังเอกสารในภาคผนวก ก.) จากนั้นจึงประสานความร่วมมือไปยังกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ (ดังเอกสารในภาคผนวก ข.) และได้เริ่มประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารผ่านช่องทางสื่อต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย ได้แก่ อีเมลของมหาวิทยาลัย, Facebook, เว็ปไซต์กลุ่มงานฯ, Application Line และ ModLink Pro พร้อมกันนี้ ได้ดำเนินการสำรวจความต้องการโดยเปิดให้ผู้ที่สนใจลงทะเบียนออนไลน์ผ่านระบบของกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ตั้งแต่วันที่ 16 มกราคม - 9 กุมภาพันธ์ 2569 (ดังเอกสารในภาคผนวก ค.) ภายหลังจากเสร็จสิ้นขั้นตอนการลงทะเบียน กลุ่มงานฯ ได้ให้บริการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกโดยความร่วมมือจากบุคลากรผู้เชี่ยวชาญของกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ซึ่งผลการดำเนินโครงการมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

จำนวนผู้รับบริการจำแนกตามสถานภาพ

จากสถิติจำนวนผู้ลงทะเบียนเข้าร่วมโครงการฯ ในปี 2569 พบว่า มีผู้แสดงความจำนงลงทะเบียนเข้าร่วมโครงการฯ ทั้งสิ้น 245 คน ในจำนวนนี้มีผู้เข้ารับการตรวจจริงจำนวน 185 คน คิดเป็นร้อยละ 75.51 ของผู้ลงทะเบียนทั้งหมด สำหรับผู้ที่ไม่เข้ารับการตรวจมีจำนวน 60 คน เนื่องจากไม่สะดวกเข้ารับบริการตามวันและเวลาที่กำหนด จำนวน 48 คน และเป็นผู้ที่เคยรับการตรวจแล้วจึงไม่มีสิทธิ์เข้ารับการตรวจซ้ำอีกจำนวน 12 คน ทั้งนี้เมื่อจำแนกผู้เข้ารับการตรวจจริงตามสถานภาพ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นนักศึกษา จำนวน 116 คน (ร้อยละ 62.70) รองลงมาคือ บุคลากร มจธ. จำนวน 62 คน (ร้อยละ 33.51) และผู้สนใจอื่น ๆ จำนวน 7 คน (ร้อยละ 3.79) ตามลำดับ รายละเอียดดังแผนภาพที่ 1 และตารางที่ 1

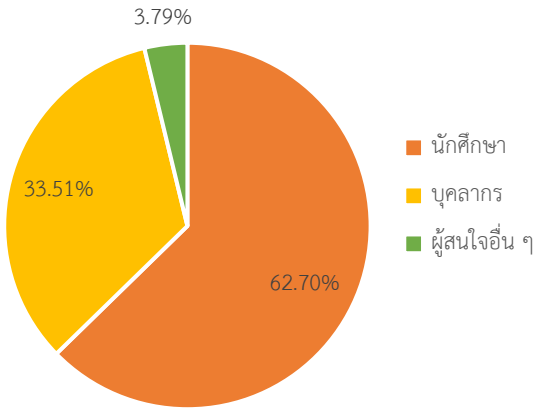

แผนภาพที่ 1 สถานภาพของผู้รับบริการ

KMUTT HEALTH CARE UNIT

ตารางที่ 1 ผู้รับบริการจำแนกตามสถานภาพและอายุ

สถานภาพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
สถานภาพ		
บุคลากรมหาวิทยาลัย	62	33.51
นักศึกษา	116	62.70
ผู้สนใจอื่น ๆ ได้แก่ แม่บ้าน ผู้สัมผัสอาหาร	7	3.79
รวม	**185**	**100.00**
อายุ		
ต่ำกว่า 20 ปี	33	17.84
21 - 30 ปี	122	65.95
31 - 40 ปี	15	8.10
41 - 50 ปี	10	5.41
มากกว่า 50 ปี	5	2.70
$\bar{X}$=25.15 *S.D.*=8.07 Min=19 Max=58		
รวม	**185**	**100.00**

เมื่อเปรียบเทียบสัดส่วนสถานภาพของผู้รับบริการ กับปีที่ผ่านมา พบว่ามีความเปลี่ยนแปลงของกลุ่มเป้าหมายอย่างมีนัยสำคัญ โดยในปี 2568 มีผู้เข้ารับบริการเป็นกลุ่มผู้สนใจทั่วไปมากที่สุด จำนวน 95 คน (ร้อยละ 37.11) รองลงมาคือบุคลากรมหาวิทยาลัย จำนวน 83 คน (ร้อยละ 32.42) และนักศึกษา จำนวน 78 คน (ร้อยละ 30.47) ตามลำดับ

ขณะที่ในปี 2569 ผลการดำเนินงานสามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายหลักที่เป็นนักศึกษาได้เพิ่มขึ้นอย่างก้าวกระโดด โดยมีนักศึกษาเข้ารับบริการสูงถึง 116 คน (ร้อยละ 62.70) รองลงมาคือ บุคลากรมหาวิทยาลัย จำนวน 62 คน (ร้อยละ 33.51) และกลุ่มผู้สนใจอื่น ๆ ลดลงเหลือเพียง 7 คน (ร้อยละ 3.79)

ทั้งนี้ การปรับเปลี่ยนสัดส่วนกลุ่มเป้าหมายในปี 2569 ที่มุ่งเน้นกลุ่มนักศึกษาเป็นหลักนั้น สอดคล้องกับแนวโน้มทางระบาดวิทยาที่พบอุบัติการณ์การติดเชื้อไวรัส HPV ในประชากรกลุ่มอายุน้อยเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับกลุ่มบุคลากรมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่ สามารถเข้าถึงบริการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกด้วยวิธี Pap Smear ซึ่งเป็นสิทธิประโยชน์พื้นฐานในโครงการตรวจสุขภาพประจำปีของมหาวิทยาลัยอยู่แล้ว โครงการฯ ในปีนี้จึงมุ่งเน้นไปที่การเฝ้าระวังเชิงรุกในกลุ่มนักศึกษาเพื่อเติมเต็มช่องว่างในการเข้าถึงบริการสาธารณสุขอย่างมีประสิทธิภาพ รายละเอียดการเปรียบเทียบแสดงดังตารางที่ 2 และแผนภาพที่ 2

KMUTT HEALTH CARE UNIT

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบจำนวนและสัดส่วนร้อยละของผู้รับบริการ จำแนกตามสถานภาพ ปี 2568 และ 2569

สถานภาพ	ปี 2568		ปี 2569		แนวโน้มความเปลี่ยนแปลง
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	
บุคลากรมหาวิทยาลัย	78	30.47	62	33.51	สัดส่วนเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อย (+3.04%) และจำนวนลดลง (-16 คน)
นักศึกษา	83	32.42	116	62.70	เพิ่มขึ้นอย่างก้าวกระโดด (+30.28%) และมีจำนวนเพิ่มขึ้นมาก (+33 คน)
ผู้สนใจอื่น ๆ	95	37.11	7	3.79	ลดลง (-33.32%) เหลือสัดส่วนน้อยที่สุด
รวม	**256**	**100.00**	**185**	**100.00**	

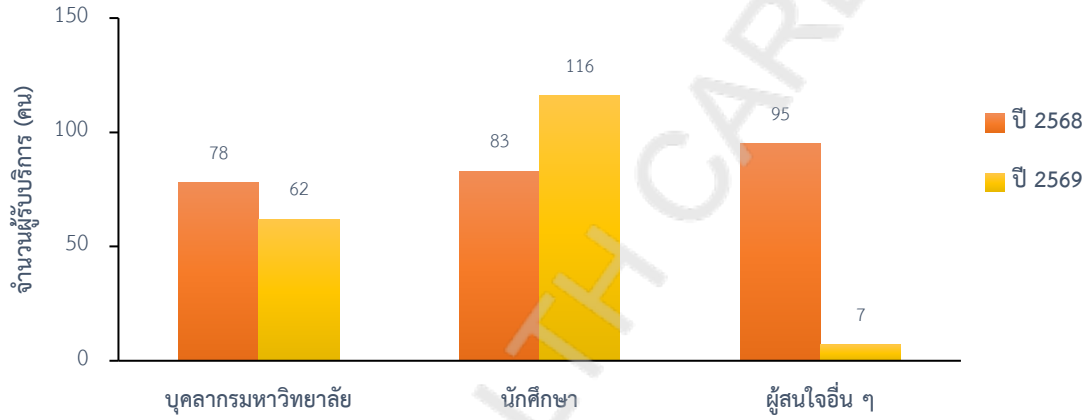

แผนภาพที่ 2 จำนวนผู้รับบริการ ปี 2568 - 2569

ผลการคัดกรองมะเร็งปากมดลูกด้วยวิธี HPV DNA Self sampling

ภาพรวมผลการคัดกรองพบว่า จากผู้เข้ารับบริการทั้งหมด 185 คน ส่วนใหญ่มีผลการคัดกรองปกติ จำนวน 165 คน (ร้อยละ 89.19) และพบผลผิดปกติจำนวน 20 คน (ร้อยละ 10.81) เมื่อจำแนกตามช่วงอายุ พบว่ากลุ่มผู้รับบริการที่ตรวจพบผลผิดปกติส่วนใหญ่จัดอยู่ในช่วงอายุ 21 - 30 ปี มากที่สุด (ร้อยละ 6.49) รองลงมาคือช่วงอายุต่ำกว่า 20 ปี และช่วงอายุ 41 - 50 ปี (ร้อยละ 1.62) ส่วนช่วงอายุ 31 - 40 ปี และช่วงอายุมากกว่า 50 ปีขึ้นไป ตรวจพบผลผิดปกติน้อยที่สุด (ร้อยละ 0.54) ตามลำดับ ดังตารางที่ 3

KMUTT HEALTH CARE UNIT

ตารางที่ 3 จำแนกผู้รับบริการและผลการคัดกรองมะเร็งปากมดลูกตามสถานภาพและอายุ

สถานภาพ	ผู้รับบริการ	ผลปกติ		ผลผิดปกติ	
	จำนวน (คน)	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
สถานภาพ					
บุคลากรมหาวิทยาลัย	62	51	27.57	11	5.95
นักศึกษา	116	107	57.84	9	4.86
ผู้สนใจอื่น ๆ	7	7	3.78	-	-
รวม	**185**	**165**	**89.19**	20	**10.81**
อายุ					
ต่ำกว่า 20 ปี	33	30	16.22	3	1.62
21 - 30 ปี	122	110	59.46	12	6.49
31 - 40 ปี	15	14	7.57	1	0.54
41 - 50 ปี	10	7	3.78	3	1.62
มากกว่า 50 ปี	5	4	2.15	1	0.54
รวม	**185**	**165**	**89.19**	**20**	**10.81**

ผลการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกเชิงรุกด้วยวิธี HPV DNA Test ในผู้รับบริการที่มีผลตรวจผิดปกติ (พบการติดเชื้อไวรัส HPV) จำนวนทั้งสิ้น 20 คน เมื่อจำแนกตามช่วงอายุและสายพันธุ์ของเชื้อที่ตรวจพบ สามารถสรุปรายละเอียดได้ดังนี้

ผลการตรวจจำแนกตามสายพันธุ์ที่มีความเสี่ยงสูง (High-Risk HPV) เมื่อพิจารณาจำแนกตามลักษณะการติดเชื้อและสายพันธุ์ของไวรัส HPV สามารถจำแนกออกเป็น 3 กลุ่มหลัก ดังนี้

1) กลุ่มติดเชื้อสายพันธุ์ HPV 16/18: ตรวจพบผู้ติดเชื้อจำนวน 1 คน (ร้อยละ 5.00) โดยเป็นผู้เข้ารับบริการในช่วงอายุ 21 - 30 ปี และตรวจพบเฉพาะสายพันธุ์ 16

2) กลุ่มติดเชื้อสายพันธุ์อื่น ๆ (HPV non 16/18): ตรวจพบผู้ติดเชื้อในกลุ่มนี้มากที่สุดจำนวน 16 คน โดยส่วนใหญ่เป็นผู้เข้ารับบริการในช่วงอายุ 21 – 30 ปี จำนวน 9 คน (ร้อยละ 45.00) รองลงมาคือ ช่วงอายุ 41 3 50 ปี จำนวน 3 คน (ร้อยละ 15.00) ช่วงอายุต่ำกว่า 20 ปี จำนวน 2 คน (ร้อยละ 10.00) ตามลำดับ ทั้งนี้ สายพันธุ์ที่ตรวจพบในกลุ่มนี้กระจายตัวหลากหลาย ได้แก่ สายพันธุ์ 31, 33, 39, 45, 51, 56, 58, 59, 66 และ 68

3) กลุ่มติดเชื้อร่วมหลายสายพันธุ์ (HPV 16/18 ร่วมกับ HPV non 16/18): ตรวจพบผู้ติดเชื้อจำนวนทั้งสิ้น 3 คน โดยพบในกลุ่มอายุ 21 – 30 ปี มากที่สุดจำนวน 2 คน (ร้อยละ 10.00) และกลุ่มอายุต่ำกว่า 20 ปี จำนวน 1 คน (ร้อยละ 5.00) โดยสายพันธุ์จำเพาะที่ตรวจพบในกลุ่มนี้ ได้แก่ สายพันธุ์ 16, 51 และ 66

KMUTT HEALTH CARE UNIT

เมื่อพิจารณาในภาพรวมด้านความหลากหลายของสายพันธุ์ที่ตรวจพบ พบว่าในกลุ่มผู้ที่มีผลผิดปกติ 20 คนนี้ มีจำนวนสายพันธุ์เฉลี่ยที่ตรวจพบต่อคนเท่ากับ 1.80 สายพันธุ์ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.24 สายพันธุ์ โดยมีผู้ที่ตรวจพบจำนวนสายพันธุ์น้อยที่สุดคือ 1 สายพันธุ์ และมากที่สุดสูงถึง 5 สายพันธุ์ในรายเดียว ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของผู้รับบริการที่มีผลตรวคัดกรองมะเร็งปากมดลูกผิดปกติ จำแนกตามอายุและสายพันธุ์เชื้อ HPV DNA

อายุ (ปี)	ผลผิดปกติ	HPV 16/18		HPV non 16/18		HPV 16/18 + HPV non 16/18	
	จำนวน (คน)	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 20 ปี	3	-	-	2	10.00	1	5.00
21-30 ปี	12	1	5.00	9	45.00	2	10.00
31-40 ปี	1	-	-	1	5.00	-	-
41 – 50 ปี	3	-	-	3	15.00	-	-
มากกว่า 50 ปี	1	-	-	1	5.00	-	-
รวม	**20**	**1**	**5.00**	**16**	**80.00**	**3**	**15.00**
ชนิดสายพันธุ์ที่ตรวจพบ $\bar{X}$=1.80 *S.D.*=1.24 Min=1 Max=5		สายพันธุ์ 16		สายพันธุ์ 31,33,39,45, 51,56,58,59,66,68		สายพันธุ์ 16,51,66	

แนวทางการแปลผลและการบริหารจัดการทางคลินิก (Clinical Management) เมื่อนำผลการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกเชิงรุกด้วยวิธี HPV DNA Test ของผู้รับบริการทั้งหมดมาวิเคราะห์ร่วมกับเกณฑ์มาตรฐานทางสาธารณสุข (กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข,2567) สามารถกำหนดแนวทางการแปลผลและการบริหารจัดการดูแลรักษาตามระดับความเสี่ยงของสายพันธุ์ที่ตรวจพบ ดังนี้

1) กลุ่มที่มีผลตรวจเป็นลบ (Negative hr-HPV) สำหรับผู้รับบริการส่วนใหญ่ที่ตรวจไม่พบการติดเชื้อไวรัส HPV สายพันธุ์ความเสี่ยงสูง (High-Risk HPV) จะจัดอยู่ในกลุ่มความเสี่ยงต่ำมากต่อการพัฒนารอยโรคไปสู่มะเร็งปากมดลูกในปัจจุบัน แนะนำให้เข้ารับบริการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกครั้งต่อไปตามกำหนดการปกติ ด้วยวิธี hr-HPV testing ทุก ๆ 5 ปี

2) กลุ่มที่มีผลตรวจเป็นบวก (Positive hr-HPV) ในกลุ่มผู้รับบริการที่ตรวจพบการติดเชื้อไวรัส HPV สายพันธุ์ความเสี่ยงสูง (ซึ่งครอบคลุมการตรวจจำแนกสายพันธุ์หลัก ได้แก่ สายพันธุ์ 16, 18, 31, 33, 35, 39, 45, 51, 52, 58, 59, 66 และ 68) จะมีแนวทางการบริหารจัดการแยกตามระดับความรุนแรงของสายพันธุ์ ดังนี้

KMUTT HEALTH CARE UNIT

2.1 กลุ่มตรวจพบสายพันธุ์จำเพาะ HPV 16 หรือ 18: เนื่องจากเป็นสายพันธุ์ที่มีความติดิงสูงและเป็นสาเหตุหลักของการเกิดมะเร็งปากมดลูก แนวทางเวชปฏิบัติจึงแนะนำให้ส่งตรวจส่องกล้องขยายปากมดลูก (Colposcopy) ทันที โดยห้องปฏิบัติการสามารถนำสิ่งส่งตรวจเดิมมาทำการตรวจเซลล์วิทยาเพิ่มเติมได้เลย (Reflex Cytology) เพื่อความรวดเร็วในการวินิจฉัย

2.2 กลุ่มตรวจพบสายพันธุ์อื่น ๆ (HPV non 16/18): แนะนำให้ทำการตรวจเซลล์วิทยาต่อเนื่องจากสิ่งส่งตรวจเดิม (Reflex Cytology) เพื่อประเมินความผิดปกติของเซลล์ปากมดลูก โดยแบ่งการดูแลตามผลตรวจทางเซลล์วิทยาดังนี้หากผลตรวจเซลล์วิทยาปกติ: แนะนำให้ติดตามดูแลโดยการทำ Co-testing (ตรวจ HPV ร่วมกับเซลล์วิทยา) ซ้ำในกลุ่มความเสี่ยงสูงเมื่อครบกำหนดเวลา 1 ปี หากพบเซลล์ผิดปกติที่รุนแรง (≥ASC-US ขึ้นไป): ให้พิจารณาส่งต่อเพื่อรับการส่องกล้องขยายปากมดลูก (Colposcopy) เพื่อการสืบค้นที่ละเอียดขึ้น

2.3 กลุ่มตรวจพบการติดเชื้อร่วมหลายสายพันธุ์ (HPV 16/18 ร่วมกับ HPV non 16/18): ถือเป็นกลุ่มที่มีการติดเชื้อแบบผสม (Co-infection) ของสายพันธุ์ที่มีความเสี่ยงสูงสุดร่วมอยู่ด้วย แนวทางปฏิบัติจึงกำหนดให้ส่งตรวจส่องกล้องขยายปากมดลูก (Colposcopy) ทันที เช่นเดียวกับกลุ่มแรก โดยอาศัยการตรวจ Reflex Cytology จากสิ่งส่งตรวจเดิม ดังแผนภาพที่ 3

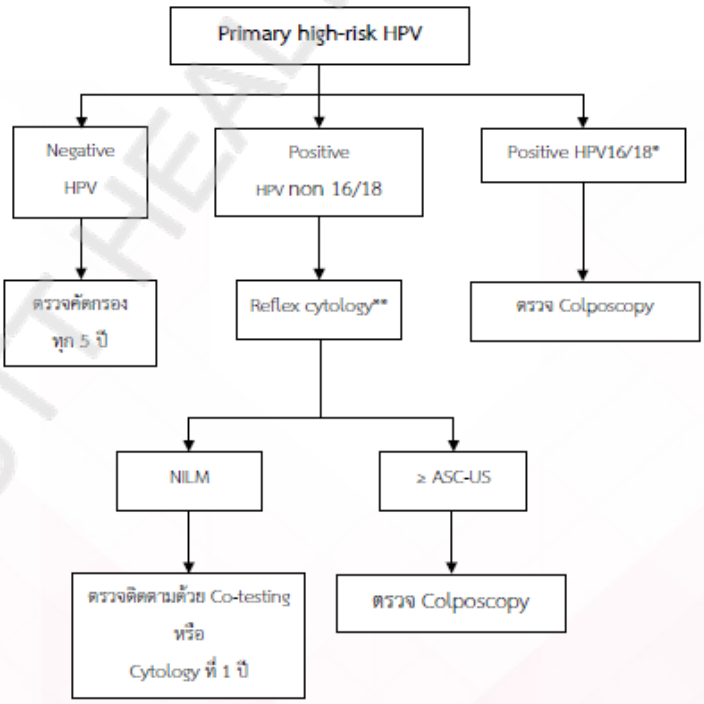

แผนภาพที่ 3 แนวทางการตรวจ high-risk HPV testing เป็นการตรวจคัดกรองปฐมภูมิ (สถาบันมะเร็งแห่งชาติ กรมการแพทย์, 2567)

ผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

โครงการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกเชิงรุกด้วยวิธี HPV DNA Test (Self-sampling) เพื่อสุขภาวะที่ดีของนักศึกษาและบุคลากร ได้รับความสนใจเป็นอย่างดี โดยสามารถบรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ดังนี้

ตัวชี้วัดที่ 1 ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ (จำนวนผู้รับบริการ)

เป้าหมายกำหนดไว้ไม่ต่ำกว่า 180 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 90.00 จากเป้าหมายรวม 200 คน ซึ่งผลการดำเนินงานสามารถให้บริการคัดกรองได้จริงรวมทั้งสิ้น 185 คน คิดเป็นร้อยละ 92.50 ของเป้าหมายรวม ส่งผลให้โครงการนี้ผ่านเกณฑ์เป้าหมายเชิงปริมาณที่ตั้งไว้ได้อย่างสมบูรณ์

ตัวชี้วัดที่ 2 ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ (การแจ้งผลและการส่งต่อ)

เป้าหมายกำหนดไว้ที่ร้อยละ 100.00 ของผู้รับบริการต้องได้รับการแจ้งผลและคำแนะนำ พร้อมทั้งส่งต่อผู้ที่ตรวจพบเชื้อ HPV ชนิดความเสี่ยงสูงเข้าสู่กระบวนการตรวจวินิจฉัยหรือรักษาตามสิทธิประโยชน์ ซึ่งผลการดำเนินงานสามารถบรรลุตามเป้าหมายได้อย่างครบถ้วน โดยผู้เข้ารับบริการทุกรายรวมถึงกลุ่มที่พบผลผิดปกติจำนวน 20 คน (ร้อยละ 10.81) ได้รับการแจ้งผล พร้อมคำแนะนำและการส่งต่อเพื่อดูแลรักษาตามขั้นตอนทางการแพทย์อย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัดที่ 3 ตัวชี้วัดด้านความพึงพอใจต่อการจัดโครงการ

เป้าหมายกำหนดให้ผู้รับบริการมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากขึ้นไปไม่น้อยกว่าร้อยละ 90.00 ผ่านแบบประเมินออนไลน์ ซึ่งจากผู้ตอบแบบประเมินทั้งหมด 185 คน พบว่ามีผู้ที่มีความพึงพอใจในระดับมากขึ้นไปจำนวน 181 คน (ร้อยละ 97.84) และระดับปานกลางจำนวน 4 คน (ร้อยละ 2.16) ส่งผลให้โครงการนี้สามารถบรรลุเป้าหมายความพึงพอใจที่ตั้งไว้ได้อย่างยอดเยี่ยม ดังแผนภาพที่ 4

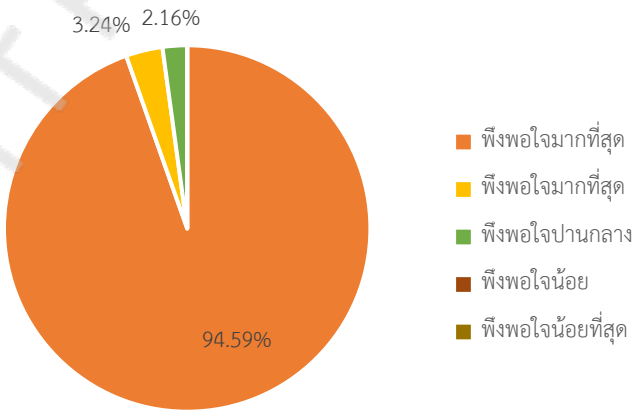

แผนภาพที่ 4 ระดับความพึงพอใจของผู้เข้ารับบริการ

KMUTT HEALTH CARE UNIT

ปัญหาอุปสรรค แนวทางการแก้ไข และข้อเสนอแนะ

แม้ว่าโครงการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกเชิงรุกด้วยวิธี HPV DNA Test (Self-sampling) นี้จะประสบความสำเร็จตามเป้าหมายทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ แต่ในการดำเนินงานยังพบปัญหาและอุปสรรคบางประการที่สามารถนำไปปรับปรุงสำหรับการจัดโครงการในครั้งต่อไปได้ดังนี้

ปัญหา/อุปสรรค

1) เนื่องจากรูปแบบการตรวจด้วยวิธี HPV DNA Self-sampling อาจเป็นเรื่องใหม่สำหรับบุคลากรและนักศึกษาบางส่วน ทำให้เกิดความกังวลในขั้นตอนการเก็บสิ่งตัวอย่างด้วยตนเอง หรือมีความเข้าใจคลาดเคลื่อนเกี่ยวกับความแม่นยำของการตรวจ

2) ในบางช่วงที่มีการให้บริการ หรือช่วงเวลาเร่งด่วน (เช่น ช่วงเริ่มเปิดให้บริการ) มีผู้เข้ารับบริการมาลงทะเบียนพร้อมกันเป็นจำนวนมาก ทำให้เกิดความแออัดและใช้เวลานานในการรับชุดตรวจและคำแนะนำ

แนวทางการแก้ไขปัญหา และข้อเสนอแนะ

1) จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์รูปแบบอินโฟกราฟิกและวิดีโอสาธิตขั้นตอนการทำ Self-sampling ที่เข้าใจง่าย พร้อมเปิดช่องทางให้คำปรึกษาและตอบข้อซักถามผ่านระบบออนไลน์หรือเจ้าหน้าที่ประจำจุดบริการ เพื่อสร้างความมั่นใจก่อนตัดสินใจเข้ารับการตรวจ

2) เพิ่มระบบลงทะเบียนหรือจองคิวล่วงหน้าผ่านช่องทางออนไลน์ เพื่อกระจายช่วงเวลาในการเข้ารับบริการ และจัดเจ้าหน้าที่ประจำจุดแจกชุดตรวจและให้คำแนะนำอย่างเพียงพอเพื่อให้ขั้นตอนมีความรวดเร็วและเป็นระเบียบ

****

ผู้จัดทำรายงาน : .....
ณัฐเศรษฐ์ ภิรมย์เศรษฐกุล
ตำแหน่ง นักสาธารณสุข
กลุ่มงานบริการสุขภาพและอนามัย

KMUTT HEALTH CARE UNIT

ภาคผนวก

KMUTT HEALTH CARE UNIT

ภาคผนวก ก

บันทึกข้อความที่ อว 7601.13/13 ลงวันที่ 12 มกราคม 2569

เรื่อง ขออนุมัติโครงการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกเชิงรุกด้วยวิธี HPV DNA Test ฟรี

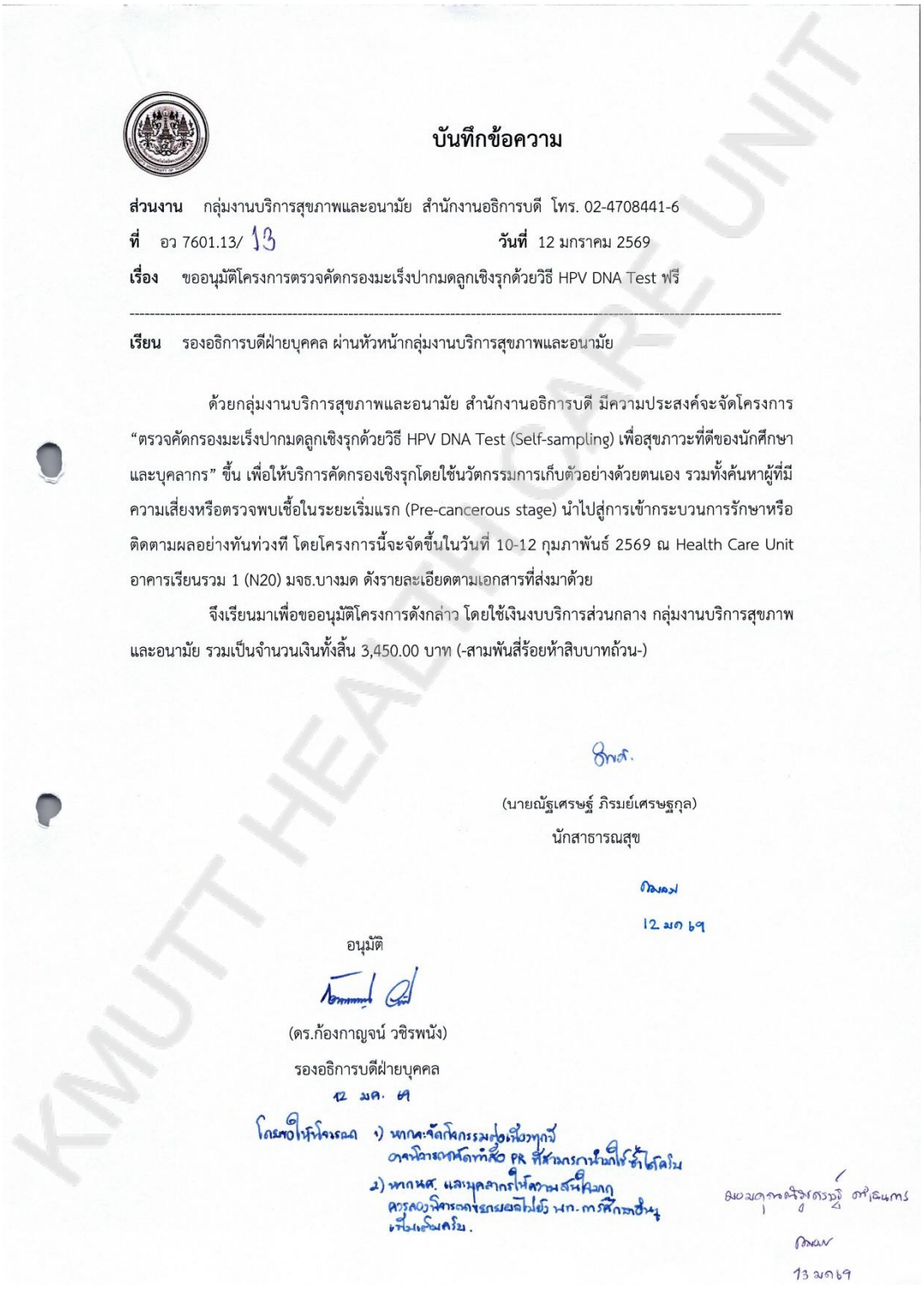

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน กลุ่มงานบริการสุขภาพและอนามัย สำนักงานอธิการบดี โทร. 02-4708441-6

ที่ อว 7601.13/ 13 **วันที่** 12 มกราคม 2569

เรื่อง ขออนุมัติโครงการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกเชิงรุกด้วยวิธี HPV DNA Test ฟรี

เรียน รองอธิการบดีฝ่ายบุคคล ผ่านหัวหน้ากลุ่มงานบริการสุขภาพและอนามัย

ด้วยกลุ่มงานบริการสุขภาพและอนามัย สำนักงานอธิการบดี มีความประสงค์จะจัดโครงการ "ตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกเชิงรุกด้วยวิธี HPV DNA Test (Self-sampling) เพื่อสุขภาวะที่ดีของนักศึกษาและบุคลากร" ขึ้น เพื่อให้บริการคัดกรองเชิงรุกโดยใช้นวัตกรรมการเก็บตัวอย่างด้วยตนเอง รวมทั้งค้นหาผู้ที่มีความเสี่ยงหรือตรวจพบเชื้อในระยะเริ่มแรก (Pre-cancerous stage) นำไปสู่การเข้ากระบวนการรักษาหรือติดตามผลอย่างทันท่วงที โดยโครงการนี้จะจัดขึ้นในวันที่ 10-12 กุมภาพันธ์ 2569 ณ Health Care Unit อาคารเรียนรวม 1 (N20) มจธ.บางมด ดังรายละเอียดตามเอกสารที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อขออนุมัติโครงการดังกล่าว โดยใช้เงินงบบริการส่วนกลาง กลุ่มงานบริการสุขภาพและอนามัย รวมเป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น 3,450.00 บาท (-สามพันสี่ร้อยห้าสิบบาทถ้วน-)

(นายณัฐเศรษฐ์ ภิรมย์เศรษฐกุล)
นักสาธารณสุข
12 มค 69

อนุมัติ
(ดร.ก้องกาญจน์ วชิรพนัง)
รองอธิการบดีฝ่ายบุคคล
12 มค. 69

โดยขอให้ประชาสัมพันธ์ 1) หากจะจัดกิจกรรมต่อเนื่องทุกปี ควรมีการประชาสัมพันธ์ PR ที่สามารถนำมาใช้ซ้ำได้โดยง่าย
2) หากมค. และบุคลากรให้ความสนใจมาก ควรสอบถามความต้องการเพิ่มเติม หาก มก. การศึกษาขึ้นรถเพื่อเดินทางเพิ่มเติมครับ.

13 มค 69

KMUTT HEALTH CARE UNIT

ภาคผนวก ข

หนังสือราชการที่ อว 7601/345 ลงวันที่ 15 มกราคม 2569

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์จัดบริการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูก

ที่ อว ๗๖๐๑/ ๓๔๕

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
๑๒๖ ถนนประชาอุทิศ แขวงบางมด
เขตทุ่งครุ กรุงเทพฯ ๑๐๑๔๐

๑๕ มกราคม ๒๕๖๙

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์จัดบริการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูก

เรียน ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สาธารณสุข

สิ่งที่ส่งมาด้วย กำหนดการ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี มีความประสงค์จะจัดโครงการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกเชิงรุกด้วยวิธี HPV DNA Test ฟรี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้บริการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกเชิงรุกโดยใช้นวัตกรรมการเก็บตัวอย่างด้วยตนเอง รวมทั้งค้นหาผู้ที่มีความเสี่ยง หรือตรวจพบเชื้อในระยะเริ่มแรก นำไปสู่การเข้ากระบวนการรักษา หรือติดตามผลอย่างทันท่วงที

ในการนี้ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์เปิดบูธจัดบริการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกแบบเก็บตัวอย่างด้วยตนเอง (HPV DNA Self-sampling) ระหว่างวันที่ ๑๐ - ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๙ ตั้งแต่เวลา ๐๘.๓๐ - ๑๒.๐๐ น. ณ Health Care Unit ชั้น ๑ อาคารเรียนรวม ๑ (N๒๐) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี (พื้นที่การศึกษาบางมด) โดยได้มอบหมายให้ นายณัฐเศรษฐ์ ภิรมย์เศรษฐกุล ตำแหน่ง นักสาธารณสุข โทรศัพท์ ๐ ๒๔๗๐ ๘๔๔๒ เป็นผู้ประสานงาน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ก้องกาญจน์ วชิรพนัง)
รองอธิการบดีฝ่ายบุคคล

กลุ่มงานบริการสุขภาพและอนามัย สำนักงานอธิการบดี
โทร. ๐ ๒๔๗๐ ๘๔๔๑-๖ โทรสาร ๐ ๒๔๗๐ ๘๔๔๔

KMUTT HEALTH CARE UNIT

ภาคผนวก ค

สื่อประชาสัมพันธ์โครงการ

ภาคผนวก ง

ป้ายประชาสัมพันธ์กิจกรรมโครงการ

สติ๊กเกอร์รีด PP Board ขนาด A4

KMUTT HEALTH CARE UNIT

ภาคผนวก จ

แบบประเมินความพึงพอใจโครงการ

KMUTT HEALTH CARE UNIT

HCU

Health Care Unit

กลุ่มงานบริการสุขภาพและอนามัย

KMUTT HEALTH CARE UNIT